

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A UNA BONA ADMINISTRACIÓ (DISCIPLINA URBANÍSTICA)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 3 de desembre de 2023, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava la manca d'actuació municipal en l'impuls d'un expedient de protecció de la legalitat urbanística.

- El 8 de desembre de 2022 havia presentat un escrit davant el Districte d'Horta-Guinardó, en el qual denunciava el mal estat de conservació d'un local adjacent al seu immoble que provocava humitats perjudicials al seu habitatge.
- El 13 d'abril de 2023 havia presentat un nou escrit al Districte, perquè no havia rebut resposta a l'escrit presentat anteriorment i no s'havia fet cap intervenció al local en qüestió.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se al **Districte d'Horta-Guinardó** per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

El dia 27 de desembre de 2023, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 20 de març de 2024 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa les actuacions que va dur a terme l'Ajuntament.

CONSIDERACIONS

1. Molèsties denunciades per humitats insalubres en una finca

Com exposava en el seu escrit de queixa, la ciutadana portava denunciant les humitats que pateix al seu habitatge des del desembre del 2022. **Les humitats afecten les parets del menjador i del pati del seu habitatge** i provenen d'un establiment comercial en el qual es du a terme l'activitat de forn i/o despatx de pa, ubicat al local de la finca adjacent a la seva.

Amb la primera de les denúncies presentades es va iniciar un expedient d'inspecció, mitjançant el qual es va poder comprovar que el local en qüestió es trobava en molt mal estat de manteniment per abandonament de la part de l'immoble que no s'utilitza per al desenvolupament de l'activitat comercial.

Una part del sostre del local estava subjecta amb puntals i presentava greus problemes per inundacions; ara bé, **es desconeixia l'origen de les filtracions d'aigua** que provocaven aquestes inundacions al local i que, a la vegada, es filtraven a les parets de l'habitatge afectat.

Atenent que hi havia indicis que aquestes filtracions **podien tenir origen en la claveguera del passatge de Vallseca**, es va decidir no enviar cap requeriment de conservació i manteniment interior d'edificis a la propietat del local comercial, ni requerir l'aportació d'un certificat de solidesa, fins que no quedés definitivament solucionada la possible incidència amb la claveguera.

En aquest sentit, des d'aquesta institució compartim la decisió que cal esbrinar l'origen de les filtracions, però **no podem obviar que les persones propietàries de les construccions tenen el deure de conservar-les i rehabilitar-les**, tal com estableixen la Llei d'urbanisme, la legislació aplicable en matèria del sòl i la legislació sectorial.

2. Actuacions realitzades per determinar l'origen de les filtracions

Segons l'informe facilitat pel Districte, el dia 15 de març de 2023 es van dur a terme proves de colorant a les finques núm. 4 i 6 del passatge de Vallseca, i el dia 12 d'abril de 2023 es van realitzar les mateixes proves a les finques dels núm. 3, 5, 7, 9 i 13. Posteriorment, també es van fer les proves a la finca del núm. 1 i a la del núm. 2.

L'informe elaborat per Barcelona Cicle de l'Aigua (BCASA) indica que les úniques finques del passatge de les quals no es va poder constatar on desaguaven les seves canonades van ser les dels núm. 1, 4 i 5.

També es van fer les proves de colorant als locals dels núm. 49-51 i 49 interior de l'avinguda de la Mare de Déu de Montserrat, on s'havien detectat les filtracions. En

aquest cas, en data 9 de maig de 2023, es va comprovar que no hi havia constància o registre d'un dels tubs de formigó que transcorren pel local interior, ja que només hi consten dos tubs de sortida al davant de la finca del núm. 49-51.

Per aquest motiu, **seria convenient, un cop fetes les proves, requerir les actuacions per localitzar el tub de formigó** esmentat i, a posteriori, garantir el seu manteniment i la connexió correcta a la xarxa de clavegueram.

D'altra banda, atenent que el passatge de Vallseca és de titularitat municipal, en data 22 de maig de 2023 es va passar l'encàrrec al Departament d'Obres i Manteniment per tal que obrís el carrer per poder fer-hi noves proves. Així, durant l'estiu del 2023 es van efectuar la resta de proves per verificar les connexions que mancaven i dur a terme les tasques de reparació necessàries.

El mes de setembre del 2023, en considerar-se que la part que podia estar trencada estigués just al límit del passatge i el local de l'avinguda de Montserrat, es va obrir la part final del passatge per verificar-ho i es va aprofitar per fer més proves; es va fer passar una càmera per comprovar l'estat de les connexions dels claveguerons del passatge.

Durant aquesta actuació es va arribar al límit del pou, on es troba una xarxa metàl·lica de titularitat desconeguda, i no es va poder fer cap altra actuació per verificar d'on poden provenir les filtracions, ja que es tracta d'una zona privada. Per aquest motiu, es considera que les filtracions no provenen del passatge i que **cal requerir a les propietats privades implicades**.

Finalment, en data 4 de març de 2024, el consistori decideix tornar a fer una altra prova, ja sigui intentant passar un altre cop la càmera o bé mitjançant una altra alternativa, per tal de poder localitzar qualsevol trencament i constatar fefaentment l'origen de les filtracions.

3. L'eficàcia dels serveis municipals

Ara com ara, aquesta Sindicatura desconeix si s'han dut a terme més proves en relació amb els fets exposats, tal com es va decidir el mes de març del 2024 que es faria. Ara bé, el que sí que sabem és que les molèsties per humitats insalubres continuen produint-se a l'habitatge de la interessada, ja que en una entrevista telefònica amb la persona afectada així ens ho ha comunicat. També ens ha fet saber que ara ja hi ha un altre habitatge de la mateixa finca afectat.

Amb relació a aquesta qüestió, es vol recordar que el principi d'eficàcia recollit a l'article 103 de la Constitució espanyola exigeix que les administracions públiques compleixin, de manera raonable, les expectatives que les persones ciutadanes

demanen legítimament. Entre aquestes hi ha el **deure de resoldre i notificar, de manera expressa, les peticions i reclamacions que presenta la ciutadania**. Només així es garanteix una defensa adequada dels seus drets i interessos.

D'altra banda, l'article 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPACAP), regula l'obligació d'emetre resolucions, quan assenyala que l'Administració està obligada a dictar una resolució expressa i a notificar-la en tots els procediments, sigui quina sigui la manera com s'han iniciat. En el mateix sentit s'expressa l'article 31.1 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

El termini màxim per resoldre i notificar la resolució l'estableix la legislació específica aplicable a cada tràmit, i no pot ser superior a sis mesos, o tres mesos quan les normes reguladores dels procediments no fixin el termini màxim, llevat que una norma amb rang de llei n'estableixi un de superior o així ho prevegi el dret de la Unió Europea (art. 22 de la LPACAP).

No ens consta que de moment s'hagi facilitat cap resposta a la interessada, ni que s'hagi avançat en la tramitació dels expedients de protecció de la legalitat urbanística contra les titularitats dels possibles immobles implicats en l'origen de les filtracions. Cal tenir en compte, però, que **quan l'Administració incompleix els terminis de resolució, la seva actuació incideix en les expectatives de la ciutadania**.

La jurisprudència és eloqüent en aquest sentit, tal com mostra la sentència del Tribunal Suprem de 28 de maig de 2020 (entre moltes altres):

[E]l deure jurídic de resoldre les sol·licituds, reclamacions o recursos **no és una invitació de la llei a la cortesia dels òrgans administratius, sinó un estricte i rigorós deure legal que obliga tots els poders públics**, per exigència constitucional (articles 9.1, 9.3, 103.1 i 106 CE), i **la seva inobservança arrossega també el trencament del principi de bona administració**, que no només juga en el terreny dels actes discrecionals i en el de la transparència, sinó que, com a pressupòsit bàsic, exigeix que l'Administració compleixi amb els seus deures i mandats legals estrictes i no s'empari en la seva infracció per causar un perjudici innecessari a la persona interessada.

Aquesta institució considera que la jurisprudència invocada i les normes analitzades imposen a l'Administració un grau d'exigència i diligència a l'hora de respondre les peticions de la ciutadania, que ha de regir l'actuació administrativa en el marc del dret a una bona administració.

El principi de bona administració i d'eficàcia dels serveis públics es troba recollit en el dret de la Unió Europea (article 41 de la Carta de drets fonamentals), en els articles 9.3 i 103 de la Constitució espanyola i en l'article 3 de la Llei 40/2015, d'1

d'octubre, del règim jurídic del sector públic administratiu comú. Aquest dret implica disposar d'una administració que presti el màxim nombre de serveis amb els millors estàndards de qualitat, que respecti els drets i els interessos legítims de la ciutadania, i capaç de resoldre els problemes de les persones d'una manera àgil i eficaç.

Així mateix, la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, aprovada l'any 2000, esmenta, en l'article XXIII, quan es refereix a l'eficàcia dels serveis públics com a indicatiu d'una bona administració, que les autoritats locals han de garantir l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats de les persones usuàries.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Districte d'Horta-Guinardó no ha estat eficaç** per determinar l'origen de totes les filtracions que provoquen humitats a l'habitatge de la interessada i requerir la solució de les incidències comprovades.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte d'Horta-Guinardó** que agilitzi i coordini la realització de les proves que siguin necessàries per determinar l'origen de totes les filtracions que pugui haver-hi.
- **Recomanar al Districte d'Horta-Guinardó** que, sense més dilació, requereixi la connexió del tub de formigó del local 49 interior de l'avinguda de Montserrat i les connexions de les finques del passatge de Vallseca que no desaigien correctament.
- **Recomanar al Districte d'Horta-Guinardó** que informi la interessada sobre el resultat de les actuacions que du a terme.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.